СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLV. Ч. 56. Джерзі Сіти, Н. Дж., середа, 10-го березня, 1937.

VOL. XLV. No. 56. Jersey City, N. J., Wednesday, March 10, 1937. THREE CENTS

НОВИЙ АВТОМОБІЛЬНИЙ СТРАЙК

ДІТРОЙТ. — Автомобільне підприємство Крайслера відкинуло домагання автомобільної юнії „Юнайтид Автомобіль Воркерс оф Америка", щоби її признати одинокою представницею автомобільних робітників у переговорах між представниками робітників і представниками автомобільних фабрикантів. У відповідь на цю відмову робітники корпорації Крайслера негайно вийшли на страйк.

Страйк здержує працю коло 70,000 робітників.

Незадовго потім юнія викликала страйк у фабриках підприємства „Гадсон Мотор Кар Компані", в котрих працює коло 10,000 робітників.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ЗАПОВІДАЄ БОРОТЬБУ.

ВАШИНГТОН. — Виконний уряд Американської Федерації Праці заявив, що він візьметься незадовго до організування робітників у фабриках сталі.

Американська Федерація Праці буде організувати робітників на засаді фахів, через що її акція мусить попасти в конфлікт з акцією Комітету для Промислової Організації, що організує всіх робітників одного промислу в одну юнію.

Виконний уряд Федерації Праці починає видимо боротьбу на домагання провідників місцевих юнійних відділів, занепокоєних акцією організаторів Комітету.

ФАРМЕРСЬКІ И РОБІТНИЧІ ГРУПИ ЗА РУЗВЕЛТОВУ РЕФОРМУ СУДУ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт дістав запевнення від блоків, що представляють фармерські й робітничі групи в конгресі, що вони стоять за його плян реформи судівництва.

У Білім Домі звилася делегація Безпартійної Ліги Праці і заявила устами майора Джорджа Берія і Джана Луиса, що організація попирає Рузвелтову реформу суду та домагається додання до найвищого суду кількох більше ліберальних суддів. Організація задумує повести по краю агітацію за цей плян.

УРЯД ПРОТИ ДИТЯЧИХ ПОДРУЖ.

ВОТЕРТАВН (Ню Йорк). — Велика лава присяжних суддів постановила поставити на суд як відповідальних за насилування дитини Джозефа Рощію і його жінку, батьків 12-літньої дівчини, за те, що вони дали дозвіл на її подружа з 19-літним Стенлім Бакусом.

СЛІДСТВО НАД ШПИГУНСТВОМ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — На слідстві в справі шпигунства проти робітників перед субкомітетом сенату під проводом сенатора Ла Фолета ставав представник відомої детективської агенції Бернса й заявив, що один з розслідників комітету представляв себе за приватного детектива, щоби дістати інформації проти детективських агенцій.

Предсідник комітету зажадав доказів на цей закид. На це свідок заявив, що він чув про це від суперінтендента одного будинку, але його імени не памятає.

Розслідник комітету, котрий доручив був візвання тій агенції, заявив під присягою, що він показував суперінтендентові будинку свої правдиві повновласти.

Інші свідки подали, що детективське бюро Бернса доставляло своїм клієнтам сторожів підчас страйків. За цю роботу бюро дістало в році 1936-тім $93,491.62, з чого заробило $45,861.48.

ПРОБУЮТЬ ЗАКОНОМ ЗАБОРОНИТИ „СИДЯЧІ СТРАЙКИ".

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Асемблімен Водеворт, републиканець, вніс проект закону, що зобовязує обі сторони в страйку до законної поведінки й забороняє „сидячі страйки".

ЗЕМЛЕТРУСИ У 7 СТЕЙТАХ.

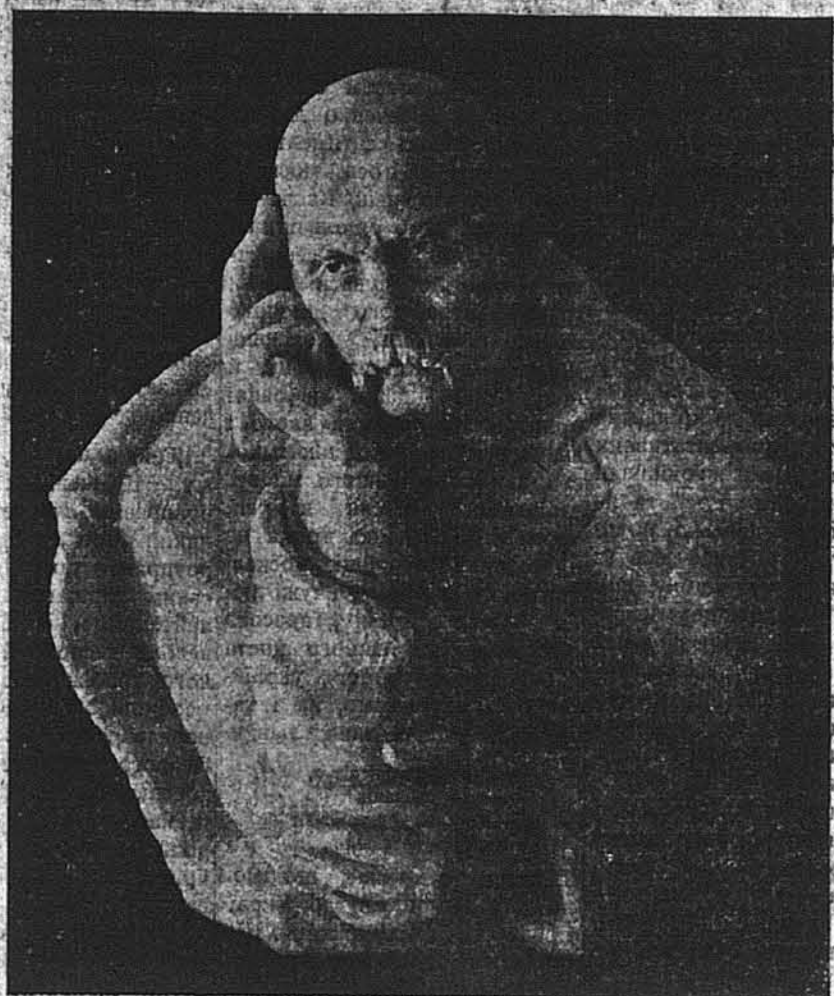
НЮ ЙОРК. — Місцеві сейсмографічні стації занотували в понеділок легкі потрясення землі.

Телеграфічні донесення подали потім, що цей землетрус відчули стейти: Огайо, Кентокі, Індіяна, Мішіґен, Вест Вірджінія, Ілінойс і Висконсин та канадійська провінція Онтаріо. Потрясення землі були легкі й не зробили ніякої шкоди. Мешканці деяких міст чули, як дзвеніла посуда, стряслися образи й відпадав тинк.

Поважніші потрясення відчуло місто Сан Франсіско. Найсильнїше потрясення занотовано в 2-гій годині 37 минут рано пацифічного часу (5:31 східнього часу).

КАМПАНІЯ ЗА ТВЕРЕЗІСТЬ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий уряд торговлі алькоголічними напитками приготовляє фонографічні рекорди про злі наслідки вживання алькоголю. Ці рекорди мають бути грані на радіо.

KOBZAR

TARAS SHEVCHENKO, little known poet to the western world, will be honored this month by this city's Ukrainians. The "Kobzar" or the wandering minstrel of the steppes, as he is affectionately called, is the most popular figure in the Ukraine's history. A combination of secret, mysterious and demonic forces of human nature marks the career of this poet, nationalist and revolutionary.

As a poet, Shevchenko loved to describe the lives of the Cossacks, interweaving the popular superstitions and customs of his countrymen. He reproduced the spirit of the Ukrainian folk songs as faithfully as Burns did the Scottish.

Fate was cruel to Shevchenko from the cradle to the grave. Born as a feudal serf on March 9, 1814, freedom was purchased for him by his friends after he had reached manhood, only to be lost when he was sent to Siberia for 10 years because of his flaming protest against wrongs in old Russia.

A strong soul who despired weakness, he struck fiercely and fearlessly against the bondage of his people. He asked no charity or mercy, only strength for hardy hands to break the bonds. He called for cataclysms, pleading with God, according to one of his poems, to

"Let him live and with his heart
Love those of which he's part
If not—then let him curse with ire
And set the world afire."

A gem of lyric art is his last poem written a month before his death in 1861:

"Rise and break your chain,
Water your liberty with blood for rain;
Then in the mighty family of all men free,
Maybe, sometimes, very softly, you will think of me.

(Editorial in The Cleveland News, March 2, 1937.)

ЩО ЛЕГКО ПРИЙШЛО, ЛЕГКО Й ПІШЛО!

Окр. суд у Ґдині підчас виїздової сесії в Картузах, розглядав карну справу ксьондза Анастазія Садовського. Від 1920-го р. до жовтня 1934-го р. кс. Садовський був членом управи й директором Людового Банку в Вигоді. Капітали цього банку складалися з ощадностей малоземельного кашубського населення. Кс. Садовський позичав без відома властей банку собі самому, або своїм своякам значні грошеві суми; банк стратив при тім 215,195 зл. Суд засудив кс. Садовського з арт. 269 к. к. на два роки вязниці з завішенням виконання кари на 5 літ. Кс. Садовський присвоєні гроші проциндрив у Монте Карльо та в Цопотах.

СНІГ У СИРІЇ.

Перший раз від кільканацять років упав у Дамаску сніг. Від 1911-го р. не було там подібних морозів.

АРТИСТ БУЧМА „ПОМИЛУВАНИЙ".

Відомого драматичного артиста Бучму, якого раніше відсунули від сцени, не дивлячись на його похвальний урядовий титул „заслужений артист Республики", тепер знову прийняли до театру. Був він навіть на прийомі у Шехелеса. Разом з ним були там: заслужена артистка Ужвілі, художній керівник Гнат Юра, літературний керівник І. Микитенко, директор Гетьман та заступник начальника управління в справах мистецтв при Раді Комісарів Соболев.

К. ТЕТМАЄР СКАРЖИТЬ ФІЛЬМОВУ ВИРІБНЮ.

Казимир Пшерва - Тетмаєр, автор „Леґенди Татр", виступив зі скаргою проти чеської вирібні, що накрутила фільм під назвою „Яносік". К. Тетмаєр домагається, щоб заняти фільм, а незалежно від карної справи, скаржить за 10,000 зл. відщкодування. Тетмаєр каже, що фільмовики перевели свій сценарій на мотивах з його творів.

ЗНАЙШЛИ ЦІННУ СКРИПКУ.

В мешканні Г. Мадалінського в Варшаві, знайшла поліція підчас ревізії, скрипку з чорним футералом. В середині скрипки є напис: "Antonius Stradivarius Czemoneis faciebat anno 1719". Тепер шукають за власником цінної скрипки.

АНГЛІЙСЬКА ПЕТИЦІЯ В СПРАВІ УКРАЇНСЬКОГО ШКІЛЬНИЦТВА ПІД РУМУНІЄЮ

ЛОНДОН. — Як доносить Лондонське Українське Бюро група англійських послів та інших осіб вислала до Ліги Націй петицію в справі української меншості в Румунії, в якій звернули особливу увагу на важке положення українського шкільництва на Буковині та Бесарабії. Петицію підписали лорд Дікінсон, лорд Раедер, посол сер Франсіс Д. Екленд (бувший віцеміністер закордонних справ, консерватист), посол сер Роберт Гауер, консерватист, посол В. С. Ліддал, консерватист, посол Ловат Фрейзер, націонал, сер Волтер Нейпір і інші.

РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ЗАТОПИЛИ КОРАБЕЛЬ.

БОРДО. — Недалеко Біскайського заливу революційний корабель Канаріяс своїми обстрілами затопив корабель Мар Кантабріко, що віз зброю і амуніцію для червоних в Мадриді. Мар Кантабріко був наладований літаками і бомбами в нюйорському порті і 6 січня опустив цей порт, ще заки перейшла в конгресі ухвала заборони вивозу зброї до Еспанії. З Ню Йорку цей корабель поїхав наперед до Мексіко, щоб там набрати ще більше зброї і з тим ладунком пустився в напрямі до Еспанії. Та революційний штаб слідкував за ним і 90 миль від берегів Еспанії приготовив засідку та цільними стрілами післав його на дно. На затопленому кораблі були також цивільні пасажири, але їх врятовано.

РЕВОЛЮЦІОНЕРИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ОФЕНЗИВИ.

МАДРИД. — Революційні війська розпочали наступ на фронті Ґвадаляхара, на північний схід від Мадриду. Цей фронт протягається на яких сорок миль вздовж гірського пасма Ґвадаляхара. В наступі брали участь літаки і танки. Проте цього наступу не уважають ще загальною офензивою, до якої підготовляються революціонери з надходячою весною, тільки уважають його пробним наступом, яким революціонери хочуть вишукати найслабше місце у фронтових рядах червоної еспанської армії. Таких пробних наступів впродовж останніх кількох тижнів було більше.

НАРЕШТІ ЩОСЬ ВРАДИЛИ.

ЛОНДОН. — Лондонський комітет для невтручування в еспанські справи, що впродовж двох місяців радить над тим, якби то запобігти, щоб чужі держави не втручувалися в еспанську горожанську війну, нарешті повідомляє, що з наступним понеділком міжнародня флота направду зачне охороняти еспанські границі, щоб ніхто не доставляв ні одній еспанській стороні зброї, амуніції, чи „добровольців". Комітет також твердить, що всі держави, які вже післали своїх „добровольців" на еспанський фронт, постараються їх назад забрати домів.

НІМЕЧЧИНА СКЛОННА ПІДПИСАТИ НОВЕ ЛЬОКАРНО.

ПАРИЖ. — Відомий французький журналіст Пертінакс пише, що Німеччина в останніх часах починає склонюватися до англьо-французької пропозиції, щоб підписати новий збірний договір, на взір давнього Льокарненського договору, в якому всі держави ґварантували би мир в Европі. Німеччина була дотепер схильна підписати такий договір, але лиш в тому випадку, коли він охоплював тільки західню Европу, а не обіймав Совєтів. Цьому спротивилась Франція і частинно Англія. Тепер Німеччина змінює дещо свої переконання, одначе Пертінакс не має великих надій, що до такого договору дійсно прийде, а хвилеву німецьку прихильність він уважає тільки зручним німецьким маневром.

НІМЕЧЧИНА ВІДПОВІДАЄ НА ЖИДІВСЬКІ НАПАДИ В АМЕРИЦІ.

БЕРЛІН. — Цілий німецький нарід до живого обурений на образливі напади нюйорського мейора Ля Ґвардії на Гітлера. Вслід за тим німецька преса розпочала кампанію проти американських жидів, яка має на цілі викликати протижидівські настрої в Америці. „Анґріф" цитує ніби правдиві слова відомого американського державного мужа Бенджаміна Френкліна, які перед смертю він мав сказати в конгресі: „Панове, велика небезпека грозить Злученим Державам Америки. Ця небезпека є жиди. Панове, в якім тільки краю жиди осядуть, вони зараз обнизять моральний уровень і торговельну чесноту'... Більше як сімнайцятсот літ вони лиментували над своєю сумною долею, що вони були вигнані зі свого краю. Але, панове, якби їм віддати Палестину, то вони не хотіли би скоро вертати там. Чому? Бо вони вампіри, а вампіри не можуть жити з інших вампірів. Вони потребують християн".

"SVOBODA" (LIBERTY).
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

„З ВОРОГАМИ БИТЬСЯ!"

Усе життя нашого національного ґенія, було проникнуте евангельською добротою, якою огортав він усіх покривджених і терплячих. А вся його творчість, як це добре знаємо, змагає до — правди і справедливости. Змагає до такого суспільного ладу, в якім булиб люди „і небагатії й невбогі" й де не булоб ні „хлопа" ні „пана". Це він хотів бачити цілий світ таким, де „врага не буде, супостата, а буде син, і буде мати, і будуть люди на землі. Ось такою повинна бути і Шевченкова — Україна.

На цій високій етиці, на тих глибоких засадах було оперте ціле життя Шевченка. Ці засади — це теж підстава його поетичної творчости. Одно з другим зливалося в нього в одну гармонійну цілість. І тому цілком спарведливо й правдиво міг Шевченко сказати про тебе: „Ми просто йшли — у нас нема зерна неправди за собою".

Але памятаймо, що Шевченко і вся його творчість — це Україна. Її минуле, сучасне й будуче — це властиві його турботи і мрії. І до неї, а головно в сторону її будучого, звертається уся його ґеніяльна думка. Своїм критичним розумом він проаналізував наше минуле, він добре схопив сучасне, і з подиву гідною вірністю змалював будуче. Цеж він нам заповів, що „розкуються незабаром заковані люди", що „заговорить і Дніпро і гори", що „потече сто ріками кров у синє море", та що доживемо часу, коли „одцурається брат брата і дитини мати". І чиж не надійшла уже ця „срамотня година?" Чи не проявляє вона себе в найстрашнішій дійсності, й то на цім місці, де родився Шевченко й де він лежить похований? А як так, то чи в Шевченкове Свято не вартує призадуматись над тим, що Шевченко доражджував нам робити, щоб позбутись цього нещастя? Добре, хай буде й так. Але щож нам робити, щоб ожила „добра слава, слава України", щоб вернулися ті часи, коли то було добре жити нашій Україні

Відповідаючи на це памятаймо, що Україна ніколи не мала спокою. Цеж завжди на ню наступали ріжні хижаки, щоб завдати їй смертний удар. А коли вона всежтаки довгими віками вдержувалася як сила, то тільки тому, що провід нації вмів тоді загрівати народні маси до боротьби за наше життя під одним, дуже простим, але могутнім кличем: **„Нехай ворог гине!"** Так каже Шевченко й ось тому вся гострота його слова звернена проти тих, що сидять „у запічку", що замісць „з ворогами биться" — отим ворогам „жито сіють", їм покірно служать. Бо властива траґедія України зачалася доперва тоді, коли вона зачала — всякому служити і годити. Ось тоді доперва розгостювалися на Україні Шевченкові три ворони: московська, що береться розтопленим золотом залляти нам очі, польська, що збирає на нас „з всього світа всі зла і муки", і вкінці наша власна ворона, якою є: грязь Москви і варшавське сміття. А щоб тепер позбутися ось тих чужих і своїх ворон, треба **зактивізувати** цілу націю до боротьби в тім розумінню, щоб замісць ми мали гинути, гинули — вороги.

Д-р Остап Грицай.

ПЕРЕМОЖЦЕВІ МОСКОВСЬКОЇ ТЬМИ

Слово в 123-ті роковини народин Тараса Шевченка.

„...Ляхи були, усе взяли,
Кров повипивали,
А москалі і світ Божий
В путо закували" —

співає наш великий поет-пророк в одній з найкращих своїх поем, у героїці **„Невольник"**. Тут він ніби передбачує своїм духом уже й завойовницькі посягання московського большевизму сьогодні, при допомозі, яких Росія Советів також жадна закувати світ у своє катівське путо, як намагалась сковувати ним народи і Росія Іванів та Петрів, Катерин і Микол. І завжди отак у Шевченка отой віщий голос духа, що сам один на овиді своєї епохи добачує всю грозу, всю небезпеку, всю погубність московської тьми для України, і сам один накликує до бунту і до безпощадної боротьби з нею. Вже ось у перших, найранших починах своєї творчасти, в часи першого побуту в царськім Петербурзі, він, хоч щойно визволений з кріпацтва заходами репрезентативних людей зверхівки тодішньої мистецького світу Росії та не без допомоги і царської родини в тому, не почуває себе (з погляду на свою думку про російське середовище) звязаним через це ніяк. Він не пише в подяку за отсю „ласкавість" відносно нього ніяких панеґіриків на царську Росію, як ось смирний **царедворець Пушкін,** або опісля **Тючев.** Він таки у творі, присвяченім Жуковському на память дня його визволення з кріпацтва, в поемі **„Катерина",** дає вражальний малюнок злочину, довершеного московським салдатом на українській людині, і вже в перших словах тут має відвагу остерегти рідне суспільство перед московськими хижаками:

Кохайтеся, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі — чужі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину,
А дівчина гине.

Це ось щойно так сто років пізніше, тай то тільки в уяві таких чудаків, як ґраф Лев Толстой, московський хижак мав моменти свідомости тих його злочинів відносно безталанних жінок і намагався покутувати за них, так, як це робить в романі Толстого **„Воскресення"** його герой Нехлюдов. Але покищо,в епоху Шевченка, московські паничі, ще й звеличувані Пушкінами в прекрасних байронівських поемах, були з кожного погляду гідними нащадками тих страшливих своїх предків, що їх так чітко розмальовує Костомарів у своїм ціннім оповіданню **„Чернигівка" (1881 р.).** Тому заспів до „Катерини" треба вважати нічим іншим, а тільки протестом цілих століть проти московських „жартів" з закріпощеним жіноцтвом України. Але притім Шевченко далеко не самий тільки сентиментальний ідиліст, як ось москаль Карамзін, або наш Квітка-Основяненко, щоб у долі принагідних бідних Ліз та сердешних Оксан добачувати тільки траґіку кохаючого дівочого серця. Москаль, коханець Шевченкової Катерини, це, й поза межами даної любовної пригоди, — принцип злого і знаменник людської нікчемности, з вдімінами якого ми зустрічаємося опісля в усій творчості Шевченка трохи не на кожній її сторінці. Москалі для нього скрізь — „чужі люди", і вже в поемі **„Тарасова ніч"** вони для нашого поета споконвічний ворог української нації, таксамо, як і татарська Орда та ляшки-панки.

Грає кобзар, виспівує,
Вимовля словами,
Як москалі, орда, ляхи
Бились з козаками...

Шевченко ось знає, що москаль у відношенні до України — хижак і грабіжник. Що добра від нього не надіятись Україні у-вік ніякого. Що він, починаючи від людських хат аж ген до старих могил у степу, жадливий грабувати все і скрізь та ще й зове московських прилизнів і підніжків допомагать йому у тому ограблюванню України. Пригадуєте Шевченкові апострофи з поеми **„Розрита могила"?** Ті горіючі жаром гніву й розпуки, шаліючого бунту, палючих сліз і ненависти до московського грабіжника апострофи, якими він заступається за укоханий, тихий світ своєї України, з якої ворожі недолюдки полатану сорочку здіймають? Для наших поетів обік Шевченка — подібно як і для польських поетів т. зв. української школи — вид степової могили це здебільша романтично - настроєвий сюжет, який гарно надається до мелянхолійних картин з необхідними рефлексіями про колишню, давно прогомонілу славу. Але для Шевченка вони не заглухлі гроби, а живі свідки „слави, дідівщини", які звязують його уяву зараз щонайживішою ланкою з усім геройським минулим та з усією Голгофтою теперішнього. І коли він у поемі **„До Основяненка"** торкається при кінці завдань його творчости, то він прохає Квітку співати народові передовсім про могили та про все те „диво, що минуло", щоб ввесь світ почув, „за що слава козацькая на всім світі стала". Значить — Шевченко видвигає тут як творчий ідеал в околі рідного письменства — **поезію героїчну** з виразним підкресленням того, до чого змагала, чого хотіла героїчна епоха України, отже передовсім підкреслення **власних державно - творчих тенденцій** у протиставленню до затій ворогів, яких Шевченко не губить з ока ніколи.

„Гайдамаки" це, що так скажу, Шевченкова ґенеральна розправа з ляхами. А його великий **„Сон",** це перша велика розправа поета, з московським царизмом як забором найтемнішої соціяльної тьми, неволі, деспотії й наїзницького грабіжництва. Тай того особлившого, **московського царедворства,** що ще з часів Первого називалось в Европі „багнюкою в пурпурі", але щойно в епоху останньої війни розкрило — завдяки Ґрішці Разпутінові — з нечуваним цинізмом своє огидне правдиве обличча. — „І що такі страшні тайни так довго могли скриватися в препишних просторих царських палатах!" — скрикує в р. 1920 наївно пан Анрі Омесса у своїм мемуарнім творі „Ля Дерніер Царін". (Парі, Ренесанс ді лівр). Але цим викликом пан Омесса тільки зайвий раз доказує, як недостаточно культурно Европа поінформована ще й сьогодні про всі тайни тієї, споквидно такої прекрасної Росії. Як мало знають про неї навіть такі репрезентативні европейці, як **Андре Жід.** Як безкритично і як криво підходить ще й нині історіоґрафіч Европи до таких страшливо варварських типів, як Петро і Катерина, і то тільки тому, що зарекомендували їх Европі письменники, які, користаючи з хитрих ласк цариці, не завагались, не зважаючи на свою велич, звязувати з тими похвалами матеріяльних інтересів. І я думаю, що колиб так культурна Европа, замісць годуватися ввесь минулий вік виключно творами московської літератури, починаючи від усякого роду нещасних Онеґінів аж ген до хронічно хорих душею непотрібів, десперантів, біснуватих святців і хоробливихзлочинців Турґенева, Достоєвського і Толстого, **була зазнайомилася краще з Шевченком, то від лектури його творів вона булаб щодо Москви ще в половині XIX. в. провиділа ґрунтовно і на завжди. І тут я добачую одно з завдань Шевченкової творчости відносно Европи і в майбутньому, бо я думаю, що і в майбутньому ще не одному Жідові доведеться отвирати очі на пекло, якому імя:**

Московська тьма.

Так:

Ми читаймо лиш гаразд щераз і знову і все наново такі Шевченкові поеми, як ось „Сон", „Кавказ", „Чигирин". „Суботів", „Іржавець" та взагалі всі ті, яких характер історичний, а вичуємо в них скрізь як з одної сторони люту, непримирну нічим і ніколи ненависть поета до московського наїзника, так з другої його повен найглибшої любови пієтизм для героїв України і їх державно-творчих змагань, та невгомну жадобу **пімсти і всенаціональної відплати** за їх Голгофту в боротьбі за волю країни. І це на овиді свойого часу Шевченко перший не лиш у нашій, але й у світовій літературі, що змальовує московську державу як погубне забороло варварства в Европі, як постійну небезпеку для поступу й культури Европи, як ненаситну потвору, що хоче пожерти ввесь світ. І ми нині, можемо лиш подивляти ясновидючість поетового погляду, дивлячись на те все, що творить тепер у своїй розшалілій скаженілости большевицька Москва! Бо хібаж це не влада найстрашнішої, нечуваної і в найпервісніших епохах людської історії тьми, в якій червона Москва потопила ввесь СССР, і зі скаженою люттю божевільного, що йому розвязано скручені руки, хоче ту тьму поширити на ввесь світ?

Поправді:

Колиб Европа, замісць дурманитися солодкими трійлами у творах прокажених душею московських письменників, знала краще Шевченкові малюнки закріпощеної України та московських царів, вона певно з більшою увагою дивиласяб на стільки міліонів трупів, заголоджених Москвою українців... І знаючи траґедію народу, розмальовану Шевченком, Европа зналаб, що вже тоді провинилась вона великим прогріхом проти духа створеної нею культури, коли не пішла хрестоносним походом на Москву з українським гетьманом і освіченим европейцем **Іваном Мазепою,** а спокійно придивлялась його смертельному дужанню з диким варваром Петром. Тим проклятим памяттю українського народу царем Петром, що власноручно катував і замучив на смерть свою сестру і свойого сина, що в Батурині й Лебедині різав, пік на вогні, четвертував і рвав на штуки власноручно тисячі українців, не пощаджуючи притім ні жінок ні немовлят. Тим пекельним московським, катом Петром, в якому з поетів перший Шевченко добачив ката і царя тьми, виписавши на його монументі незримі, та проте на ввесь світ горіючі слова:

Се той Первий, що роспинав
Нашу Україну...

І стало **Його слово чином** і перемогло тьму.

Так:

Перемогло і знищило навіки московську тьму в душах наших.

Петрова перемоґа під Полтавою — не лишилася його перемогою. Погинули, правда, преславні її оборонці, і небосяжний став верх їх трупів, та проте — не затріюмфував Петро, не здолав закути України в пута всеціло. Після Мазепи ось прийшов ще один великий гетьман, великий вожд і володар у царстві духа України, а імя його — **Тарас Шевченко,** числож його полків — леґіон. І видвигнули полки його крицевого Слова на всю Україну скрижалі заповітів Хмельницького, Дорошенка й Мазепи. І вдарили вони силою вогня небесного на московську тьму на українській землі, на тьму неволі, рабства, нетямучости і зневіри, і запалили поетові віщі- привіщі слова тьму, і обновилась в тім пожарі душа народу. А переможені під Полтавою стали отак непереможними поколіннями Шевченкової України, Шевченкового заповіту бою і перемоги.

І переможуть вони так і темне царство червоної Москви.

Слава Кобзареві! Навіки слава!

М. О. Лейкін.

ПІД ЕСПАНСЬКИМ НЕБОМ

Гумористична повість.

(12)

Забудь уже це, дорогенька. Я тішуся, що все добре скінчилося. Подякуй черцеві, бо він дуже щиро заопікувався тобою і був моїм дорадником у всій цій справі.

Ґлафіра Семенівна подякувала черцеві:

— Мерсі, падре... Дякую...

— Треба буде його запросити на закуску на довшій стації, — говорив Іванів. — Він дуже любить їсти й пити.

— Хтож там їв би та пив би від самого ранку! — спротивилася жінка. — В семій рано ніхто вина не пе.

Поїзд наближався до Аревальо, давної резиденції королеви Ізабелі Католицької, Карла V. і чотирьох Филипів. Із вікон ваґону було видно зле оброблені поля, на яких працювали селяни та селянки у міській ноші.

— Ми тепер у середині Еспанії, а нічого еспанського не бачу. Навіть прошаки не приґравають на ґітарах, а вживають ручних гармоній — дивувався Іванів.

Іванів перебив черцеві ранішню молитву:

— Еспанські костюми, падре... Кєстімс еспаньольс у?

Чернець відповів йому по еспанськи з домішкою кількох славянських слів, одначе Іванів нічого не зрозумів, а жінка сказала йому, що чернець згадував про Ґранаду та Севілю, то, видно, там люди ходять в народній ноші.

— А в Мадриді? Навіщож ми тоді тягнемося до Мадриду?

— Як то навіщо? Мадрид цеж столиця, Якжеж ми моглиб оминути столицю Еспанії? Певно побачимо й там народню ношу, якої селяни не носять при праці в полі.

За Аревальо чернець добув із кошика хліб, слоїк маринованих оливок і пляшку вина та почастував цими присмаками товаришів подорожі. Ґлафіра Семенівна подякувала і не їла, а чоловік її з охотою забрався до їдження цих еспанських ласощів.

Поїзд минав стацію за стацією, аж вкінці чернець глянув на годинник і відізвався щасливо всміхаючись:

— Авіля... фонда... Добра фонда... Каже пити... Сі? Добрі кафе... Десахуно... Як казати по вашому десахуно? — А... сніданок! — озвався по хвилині, як пригадав собі.

— Ви любите цеболя? Можна їсти тут цеболя з фарш.

X.

В Авілі можна було дістати горнятко кави з молоком і печиво, а при окремому столику на гарячих металевих столиках величезні фашеровані цибулі, з мясом, що то про них щойно згадував із таким вдоволенням падре. Чернець узяв собі три порції, а Іванів вдоволився одною.

— То вже напевно чисто еспанська страва, — говорив до жінки.

Падре їв зі смаком цибулю. Зїв дві, а третю завинув у папір і сховав у кишеню, потім забрався до кави.

Іванів зїв лише трохи своєї цибулі, решту відсунув від себе та сказав:

— Нічого собі, нічого. Справжній еспанський присмак, бо пече, наче вогонь.

Якийсь прошак грав на ґітарі та співав. Іванів зрадів дуже, що бачить ґітару, а коли прошак попросив у нього милостині, дав йому пезету. Жінці пояснив свою щедрість тим, що це перший музика, якого стрінув в Еспанії.

— До Мадрід іще два година, — говорив падре, розсідаючися знову в ваґоні та забираючися до їдження третьої цибулі.

— Якийжеж він має добрий апетит! — озвалася Ґлафіра Семенівна.

— Апетит? Добрі, добрі... Дуже добрі... — відповів падре і при цьому вказав на видніючі в далеччині сірі ґотицькі будинки — Кувент... Монастир... Багато, багато манастир є на Авіля... Санта Тереса „Сан Хозе... — вичислював падре та запивав цибулю вином.

— До якого готелю заїхатиб нам у Мадриді? — спитався Іванів.

— Готель де ля Пе... Пуерта дель Соль... Там французька мова...

— Нам і в Біяріці радили той сам готель. Чи то в центрі міста?

— Центр, центр...

— А є там табль д'оте? — спитала Ґлафіра Семенівна.

— Сі, сі... Добрі фонда... Добрі вино... Добрі коміда... Пансіон — впевняв падре.

Як переїхали шестий тунель, перед очима подорожніх появився гарний гірський краєвид.

— Монте де Толедо... — сказав чернець, показуючи на гори.

Падре ввесь час давав докази доброго апетиту, бо по дорозі купив собі печива та грушок. Зїв усе совісно між стаціями Ляс Навас де Маркез і Ескоріяль, на велике счудування Іванових.

Зараз за Вілябою поїзд переїздив мостом, понад широкою рікою. Падре пояснював, що ріка зветься Ріо Ґвадарама та що до Мадриду осталося всього сім миль.

Ґлафіра Семенівна взялася складати річи.

— Падре... — відізвався Іванів — ми їхали разом, а не представилися. Ось моя візитівка, а прошу дати мені свою. Таж мусимо затямити собі назвища.

Чернець наложив окуляри на ніс і прочитав голосно назвище Іванова, опісля вказав на себе пальцем, і сказав: Я називатися Хозе Альварец Карта не є. — За хвилину добув олівець і записник, написав на клаптику паперу олівцем „Хозе Альварец" і дав папір Івановому. Небаром потім чернець і з вікна ваґону показував Мадрид.

На мадридському двірці Хозе Альварец прикликав носіїв і сказав тому, що забирав річи, щоб їх відніс до омнібуса готелю Де ля Пе, а потім пояснив Івановим, скільки має заплатити послугачеві за перенесення куфрів і розпрощався щиро. На мадридському двірці не видно було зразкового порядку, всюди лежали недокурки циґар і папіросок, лушпа з цибулі а навіть і шкаралуща з яєць. У ревізійній салі спитали їх лише, чи не везуть чаю, тютюну або спірту, потім носій завів їх до омнібусу готелю де ля Пе.

По дорозі Іванів пильно розглядався по місті.

— Бачиш, Ґлашо, оце ті славні бальконі, що на них еспанки слухають нічю уладжуваних у їх честь серенад. Лише не розумію, як можна дістатися на такий бальконі! Хоч би навіть залюблений еспанець закинув шнурову драбинку, то всеж йому загрожує неабияка небезпека, бо то страшно високо та легко можна скрутити вязи!

— Деж там знову хтось дерся би на бальконі! — запримітила Ґлафіра Семенівна.

— Я читав чорне на білому, що еспанці бренькають своїм любкам на ґітарі, а потім кланяються їм. Дівчина спускає шнурову драбинку. Таж у всіх еспанських романах таке описують.

— Небелиці й нічого більше. Може бути, що еспанці бренькають на ґітарах, одначе дівчата зовсім не спускають їм драбинок. Коли якійсь сподобається серенада, то визначує стрічу, одначе найчастіше обливає музику помиями!

— Про помиї я ніде не читав — заперечив чоловік.

— А я читала, що еспанки кидали з бальконі рожі своїм звеличникам, або обливають помиями впертих і нелюбих залицяйників.

Омнібус переїхав якимись мурованими старовинними воротами.

— Мушу довідатися, що то за ворота — сказав Іванів і спитався кондуктора: Кель порт?

— Порт Сан Вінсен, монсіе.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома усім своїм членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 12:30 пополудні, в гали парожіяльній при Кліперт і Едвард. Просимо прийти на час і заплатити свою належитість. Пригадую, що в квітні ті члени, котрі перейшли зі старого роду до нового в році 1933, будуть мати одну місячну вкладку опусту (дивіденди), однак мають мати поплачені всі вкладки. Як усім відомо, вже вийшла з друку ювилейна книга У. Н. Союзу. Кожний член, котрий бажає її мати, має зголоситися до секретаря і на кошта висилки зложити $1.00. Не забуваймо про нових членів та старaймося по змозі приєднувати до Союзу. Багато є в нашім відділі таких членів, що їх дітей нема між членами, а вже можуть бути. Як що ви самі їх до Союзу не впишете, то певно вони самі не запишуться. Не кажу, щоб якраз до нашого відділу ви їх вписували; є відділ, де тільки сама молодь, йдіть туди. — Іван Форись, предс.; Ілля Андрусевич, кас.; Петро Кізел, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 11. березня, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 831 Джозеф Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени зволять вирівняти свою залеглість, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоб опісля не було нарікань. Члени, котрі не були на бали, хай принесуть свою датку за баль, згідно з ухвалою минулих зборів. — В. Ґурянський, секр.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ШТУКА И ЖИТТЯ.

Професори Колеґії Дикинсона в Карлайлі, в стейті Пенсильвенії, рішили, що студенти для поглиблення життя потребують розуміння штуки.

В тій ціли вони постановили завести для всіх студентів обовязкові курси штуки.

Людина без штуки, як страва без соли.

І ЦЬОГО ТРЕБА ВЧИТИСЯ.

Здавалося би, що студенти такої вищої школи, якою є колеґія, вже самі розуміють вагу штуки для життя й розуміють, як оцінювати твори штуки.

Тимчасом професори Колеґії Дикенсона заводять для студентів курси розуміння штуки. Заведення курсів показує, що професори думають, що студенти колеґії не вміють цінити творів штуки.

Як цього не знають студенти колеґій, чи знають це люди, що до колеґій не ходили?

ДВІ КЛЯСИ ЛЮДЕЙ?

У Свортморівській колеґії в Пенсильвенії ставив оноді драму Кофмена й Конелія під наголовком „Жебрак верхом на коні".

Ставили драму студенти, а в штуці грали попри студентів професори.

Стара думка, що студенти це прості люди, а професори надземні істоти, видно не всюди вдержується.

БАГАТСТВО И КУЛЬТУРА.

Ця драма „Жебрак верхом на коні" зображає американську родину, багату, але некультурну.

В Америці звичайно люди цінять людину по його богацтві. І як людина багата, то приймають, що вона вже й культурна.

Кофмен і Конелі хочуть звернути американцям увагу, що багацтво ще не конче дає культури.

ОБОВЯЗОК ЧИ ПРИЄМНІСТЬ.

Коли професори Колеґії Дикинсона завели для своїх студентів обовязкові курси розуміння штуки, професори Колеґії Гонтера в Ню Йорку такий курс признали зайвим.

Вони переконалися, що на 3,000 студенток колеґії більше як половина вже добровільно записалися на такі курси.

Цікаво, котрі більше скористають з таких курсів: чи ті, що їх професори заставили записатися на курси, чи ті, що на курси записалися добровільно?

КУРС КУРСОВІ НЕ РІВНЯ.

З донесення про рішення професорів Колеґії Дикинсона виходить, що професори думають учити учеників розуміння штуки з добрих копій великих творів штуки. Донесення вичисляє такі три великі твори штуки, які набула школа. До цього школа має гарну бібліотеку штуки.

Донесення про колеґію Гонтера в Ню Йорку не говорить нічого про збори добрих копій у колеґії. Противно з донесення виходить, що школа такого збору не має, бо студентки ходять до музеїв штуки в Ню Йорку. Професори й приписують зацікавлення студенток штукою якраз в цій обставині, що Ню Йорк є одним з найбільших осередків штуки в Америці.

Кілько наших нюйорчан це знає й з цих зборів штуки користає?

ЯК НИНІ ВЧАТЬСЯ.

Кілька вищих шкіл бизнесу в Ню Йорку порозумілися з кількома промисловими й торговельними фірмами щодо спільного ведення навчання студентів бизнесу.

На основі цього пляну, студент стає на роботу до такої фірми. За свою роботу він дістає заплату, а при тім ця робота вчисляється йому як частина курсу.

Кажуть, що цент такої практики вартує доляра книжкової науки.

ЧОГО ТРЕБА ПРАКТИЧНИМ БИЗНЕСМЕНАМ.

„Вища школа бизнесової адміністрації нюйорського університету" задумує завести в себе курси широкого громадянського розуміння народньої господарки та суспільних наук для практичних бизнесменів.

Це щось противного до курсів практичного бизнесу в вищих школах бизнесу в Ню Йорку. Там студенти, що вчаться з книжки, думають учити теж практичного бизнесу, а тут практичних бизнесменів, що вже вміють вести бизнес, думають учити розуміння господарки краю та суспільних потреб.

Каже ця вища школа, що нинішні бизнесмени власне проявляють брак розуміння великих господарських і суспільних рухів.

ГЕТЬ НЕЧИТАЛЬНИКИ!

Коло пятьсот нюйорських учителів і учительок, занятих „адміністрацією поступу праць", задумують тепер узятися до дітей відсталих у читанню.

Беруться не до повної неграмотности, але до неохоти читати в тих, що вміють читати.

І справді чи варта вчити людину читати, коли вона потім не має вживати цеї штуки?

ЗВІДКИ НЕЧИТАЛЬНИКИ?

Заки вчителі візьмуться вчити читати тих, що вже вміють читати, мусять наперед відповісти на питання: чому діти не люблять читати?

Говорили часто: Діти тому не вміють або слабо читають, що вони не мають інтеліґенції.

Розсліди над цею справою, переведені д-ром Бенетом, ствердили, що діти, які мають трудности в читанню, є пересічної інтеліґенції.

Значить, нечитання не походить з недостачі інтеліґенції.

ЯК ЧИТАТИ БЕЗ ЯЗИКА.

Вчителька Дороті Билдерсі, технічна дорадниця цілого проекту навчання, подає 4 причини, чому діти не читають або мало читають.

Деякі діти починають учитися читати, коли вони до цього ще не досить умово розвинені. Інші діти умово розвинені, але вони не готові до читання, бо вони не мають до читання потрібного засобу слів, ані досвіду; це загальне явище серед дітей які походять з домів, у котрих по англійськи або зовсім не говорять або слабо. Деколи діти не люблять читати через очні недуги. Деколи через те, що родичі дитини постійно переносяться і дитина не може поступати в клясі разом з товаришами.

ЧИ ДІТИ ІМІҐРАНТІВ НЕЧИТАЛЬНИКИ?

З уваг цеї виховнички про навчання читати по англійськи тих дітей, що не вміють добре говорити по англійськи, виходило би, що хто вчить таких дітей читати по англійськи, той рівночасно відбирає їм на цілє життя охоту читати.

Чи наші життєві обсервації потверджують цю думку, чи їй противляться?

Чоловік: Уяви собі, що я проковтнув спинку!

Жінка: Як далеко моя память сягає, то ти вперше знаєш тепер, де є твоя спинка!

В ШЕВЧЕНКОВУ РІЧНИЦЮ

Гей, стільки літ уже минуло,
Гей, стільки вод в Дніпрі уплило,
Як Його серце на Україні
Колись між нашим людом жило.

Здається вчера жив ще між нами,
За пімсту кликав всіх до бою,
А то вже стільки літ минуло,
Як смерть Його стяла косою.

Помер наш Ґеній, пророк правдивий,
Замкнув свої уста та очі,
Зате у спадку нам оставив
Слова свої — слова пророчі.

Слова огненні, за пімсту й кривду,
Слова науки, як треба жити,
Як має брат свойого брата
Так по братерськи, серцем любити.

Помер поет. Та свій дух оставив,
Що жити певно вічно буде,
Його заповіти, золотом куті,
Сповняти завше будуть люде.

Помер поет, хай спочиває
В могилі з Богом на Україні,
А ми за труд Його житєвий,
Спімнімо добрим словом нині.

Микола Горішний.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ НА ПОШАНУ СПИРИДОНА ЧЕРКАСЕНКА

З ініціятиви Т-ва Українських Письменників і Журналістів у Празі був організований Ювилейний Комітет для вшанування 60-літнього Ювилея Спиридона Черкасенка. Комітет склався з представників 22 українських установ і організацій на чолі з проф. Л. Білецьким.

Святочна Академія відбулася 30. січня б. р. в великій салі Дому Чеських Військових Організацій. Саля була переповнена представниками майже всіх українських установ і організацій, як теж і поважними гостями чехами, представниками ріжних культурних організацій. Так була напр. представниця від найповажнішої Чеської Жіночої Організації „Жіноча Національна Рада", (обєднує в собі всі жіночі організації в Ч.С.Р.).

Голова Комітету, проф. Л. Білецький привітав Шановного Ювилята та всіх гостей та прочитав реферат, в якому освітлив і оцінив докладно всю творчість Спиридона Черкасенка, проаналізувавши майже всі його твори. Найбільше уваги референт присвятив драматичній творчости Ювилята та виховним впливам його історичних творів. Творчість Черкасенка порівнював референт з творчістю світових письменників в тих ділянках, в яких Черкасенко проявив свій видатний талант.

Саля дружними оплесками вітала як самий реферат так і Шановного Ювилята. Привітали особисто Ювилята видатні чеські й українські діячі. Також відчитано привітання від понад 60 українських установ та організацій, що їх одержав Ювилейний Комітет з ріжних країв Чехословаччини і закордону, як теж від чеських установ. Крім того надіслано понад 50 привітань та телеграм від окремих осіб, чехів і українців, як і від особистих приятелів Черкасенка. Між привітаннями були: від Українського Вільного Університету в Празі, від Фільологічного Семінара Карлового Чеського Університету, від Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, від Тов. „Просвіта" у Львові, в Ужгороді і т. д. Головне, що надіслали привітання і політичні організації.

Це знаменний випадок, що ріжноманітні політичні і культурні організації так щиро вітали свого видатного культурного працьовника, з чого видко, що твори Черкасенка мають велике поширення серед цілого Українського Народу.

Деклямації творів Черкасенка д-ром Гомзином та учнями й наймешими ученицями української гімназії яскраво демонстрували поетичну творчість Ювилята. Спів двох молодих, але вже поважних своєю мистецькою карієру співаків, та гімназіяльного хору, придали особисту красу Академії, а участь молоді зробила свято теплим та щирим. Шановний Ювилят був глибоко зворушений, бачучи стільки уваги до себе у старшого громадянства й в наймолодшої генерації. Він в теплих словах подякував за таке несподіване для нього урочисте й тепле свято та підкреслив тяжкий шлях українських письменників і взагалі культурних робітників. Вияв пошани до Української Літератури, яке Ювилят добачив у цьому святі, втішив його найбільше, бо це він вважає побідою Нашої Культури, зокрема нашої літератури. Ювилят закінчив своє слово закликом: „Любіть Українську Літературу!"

Дві моді.

Жінка безробітного: Не знати, які моди капелюхів будуть надходячого літа?

Чоловік: Будуть два роди капелюхів: одні такі, що ти їх будеш любити, а другі такі, що ти не зможеш їх купити.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

КОМІТЕТ ВСІХ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗУ В ШІКАГО І ОКОЛИЦІ

повідомляє всіх урядників цих відділів, що

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 12-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1937 РОКУ

в годині 7:30 вечір відбудуться

РІЧНІ ЗБОРИ

В ГАЛІ ПІД Ч. 2408 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Програма зборів: Звіт уряду, вибір нового уряду, приготовання до Другого Дня У. Н. Союзу, що має відбутись в Шікаго заходами всіх відділів. А найважніщою справою є, як має повстати Дім У. Н. Союзу в Шікаго. Приявність усіх відділових урядників на річних зборах є конечна. 56

Тарас Шпікула, предсідник
Василь Саган, касієр **Тимко Кривовяз**, секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

НЮАРК, Н. ДЖ.

Створено Українську Національну Стейтову Орґанізацію в Ню Джерзі.

В неділю, дня 14. лютого б. р. зїхалося до Нюарку звиж сто делеґатів ріжних громад, парохій, товариств і установ стейту Ню Джерзі в ціли створення стейтової орґанізації. Зїзд відбувся в галі української презветерської церкви. Прибули делеґати з близьких і дальших сторін. Зїзд скликав тимчасовий комітет, вибраний в тій цілі зборами 3. січня, і в імени цього комітету відкрив наради, предсідник адв. В. Кузьма, пояснюючи вагу створення такого спільного національного тіла як стейтова орґанізація.

На предсідника зїзду вибрано адв. Марсела Ваґнера з Джерзі Сити, а цей покликав собі секретарів: В. Ткача і І. Пасічника. Предсідник покликав тимчасовий комітет до справоздання. Здали звіт по черзі: предсідник адв. Кузьма, секретар о. С. Мусійчук, касієр Т. Рудий і комітетові: М. Припхан та І. Пасічник. Всім уділено вотум довіря з подякою повстанням з місць.

Як першу і найважнішу точку зїзду взято статут орґанізації, приготований адв. Кузьмою і вже передискусований тимчасовим комітетом. Читано і дискутовано кожну точку. Найбільше дискусії було над назвою і складом екзекутиви та плятформою орґанізації. На внесення о. С. Мусійчука рішено, що назва має бути: **„Українська Національна Стейтова Орґанізація Ню Джерзі".** Орґанізація має гуртувати всі українські громади, установи і товариства без ріжниці релігійних чи політичних переконань, але тільки громади, товариства і установи націоналістичні, що змагають до Самостійної України. Мається трактувати всі церкви рівно, а в екзекутиві можуть бути тільки особи віруючі, що признають будьяку українську церкву, як теж особи націоналістичних переконань.

Ціль орґанізації: устроювати українські націоналістичні здвиги-дні, нести моральну і матеріяльну поміч Вітчині за морем, витворити одну політичну думку в нашім народі тут, пропаґувати українське імя між американцями і дати спромогу українцям запізнатися з американським устроєм політичним та життєвим.

Вибрано постійну екзекутиву на рік 1937 в такім складі: адв. Кузьма з Нюарку, голова; пані Воробець з Нюарку і п. Волод. Костецький з Джерзі Сити, заступники голови, — о. Степан Мусійчук — секретар рекордовий і Михайло Припхан секретар фінансовий; обидва з Пасейку. Теодор Рудий з Белвіл, Н. Дж., касієр, Іван Паробій з Гарфільд, о. д-р В. Клодницький з Нюарку і п. Євусяк з Джерзі Сити, контрольори; — п. Кушнір з Трентону, адв. М. Ваґнер з Джерзі Сити, І. Клок з Елізабет, М. Мороз з Випені, Стефан Маїк з Пасейку, і Василь Бродський з Кліфтон, радні.

Ухвалено видрукувати статут і розіслати по громадах і товариствах, щоб запізнати ширший загал з ціллями орґанізації. Так само рішено, що екзекутива має старатися про поїздки з відчитами по громадах в стейті, в тій самій цілі.

Ухвалено в порозумінню з окружною управою ОДВУ і МУН винайти горд і назначити день на уряджения величавого націоналістичного українського дня літом б. р.

Збори закінчено відспіванням українського гимну.

о. С. Мусійчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Нагороджено українців.

Дня 21. лютого б. р. відбувся в Йорквил Касино величавий концерт в память Джорджа Вашинґтона, влаштований заходами Американського Леґіону і Ветеранами чужинецьких воєн разом з німецькими ветеранами світової війни „Дер Штальгельм". На святі були ветерани ріжних націй. Українців представляв С.Г.Д. з Ню Йорку. Програма була дуже ріжноманітна. Відбувся теж „конкурс" всіх націй, що виступали в мундурах і з своїми прапорами. Назначено три нагороди — срібні чаші, за найліпший марш, за гарні прапори, за гарні уніформи і за „Віддай честь!" нахилом прапора в походи. Українську групу провадив н. Драґінда. При прапорах асистували п. В. Павлюк і п. Г. Марчук, а охорону прапорів з крісами держали п. Сулима і п. Клим. Групу щиро оплескувано. При видачі нагород барон фон Шрідер вручив срібну чашу п. Драґінді як нагороду української групи. Українці перемаширували з нагородою серед опдесків, а командант польських леґіонів був першим, що зложив ґратуляції.

Присутній.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Для потерпівших від повені.

Ціла Америка, почувши про страшну повінь, спішила з якоюбудь помочю потерпілим від повені. В Шікаґо, заходом Окружної Управи О.Д.В.У., зорґанізовано негайно **Комітет Помочі Потерпілим від Повені** до котрого ввійшли слідуючі: д-р І. Смук, голова; пані Юлія Карпінська, секретарка, також пані Коґут, панна Ґвоздь і панна Риза. Вислано паню Коґут з промовою на радіо, щоб виголосила заклик до негайної помочі тим, котрі терплять страшну нужду, бо вода забрала їм все, що мали. Отворено кілька стацій по ріжних частях міста для збирання шматя поводянам. І так: на Норт Сайд в „Кучер Радіо Сторі"; в Генсон Парку, в громадян Ризів; в Елмвуд Парку, в гром. Ґвоздь; на Савт Сайд, в о. д-ра Ковальського; на Борнсайд, в о. Ковалчика; на Вест Пулман, в гром. Шемердяків. Подяка всім, що зрозуміли потребу помочі, та дали від себе те, що могли. Трохи з „Амерікан Ред Крос" забрали по кілька разів пакунки зі згаданих стацій.

„Сини України", 2-гий відділ О.Д.В.У., жертвував на повоздян $25 готівки.

Юлія Карпінська, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Збірка на будову Союзового Дому в Дітройт.

Українські громадяни міста Дітройт вшанували гостиною своїх щирих народніх працівників Анну і Михайла Лищаків, з нагоди ювилею їх 20-літнього подружя. Шановні ювилянти тепер присвячують багато свого часу і труду для будови Союзового Дому у Дітройт. Гостина, що була для ювилятів несподіванкою, відбулася дня 20. лютого на галі при Кліперт і Едвард вулицях. Тостмайстер був гром. В. Чмир, який привітав ювилятів, коли вони, нічого не свідомі, ввійшли до галі. В. Чмир у свойому привіті підніс заслуги ювилятів на громадському полі. Вони не тільки, що вкладали багато свого труду в суспільну роботу, але й самі докладали багато гроша. Не було ні одної жертви, щоб вони її пропустили.

Далі забирав слово п. Чорний, який теж зложив ювилятам желання всього найкращого, а відтак зясував справу будови Союзового Дому і закликав до збірки на ту ціль. Збірка принесла суму $35.26. Жертвували: ювилянти $5; п. Костюк $2; по $1: п. Нидза, Г. Назаркевич, Д. Купій, І. Кирилюк, С. Бурудач, Чорний, Н. Шрам, І. Варковський, Н. Н., І. Навроцький, Н. Н., В. Ващук, п. Торба, Я. Ковальський, О. Старк, В. Сеневич, Дембіцький, В. Лишак, Кук, а решта дрібними.

По збірці тостмайстер попросив до слова і самих ювилятів. Забрала слово ювилятка і в щирих словах подякувала приявним за милу несподіванку. В. Візничак вручив ювилятам дарунок, що його приявні гості купили для ювилятів, і на кінець тостмайстер ще раз забрав слово і закінчив гостину. Потім відбувалися забави до пізної ночі.

Гість.

Мусій Степанчук.

НАШЕ ПРАВО В БОРОТЬБІ

(Борцям національної революції).

Не можна вгамувати води сильного ходу,
Що рветься крізь яруги в широкії простори,
Та ще тяжче убити душі — життя народу.
Наш нарід вже здригнувся й хвилює наче море,
Він йде. Його не спинить каміння серед броду.
Він творить власну силу, за себе сам говорить.
Він громів не боїться, ні блискавок, ні тучі,
В життя борні нераз вже стрічався він із ними,
Нераз ломив він сили ворожії могучі.
То падав, то вставав він з надіями новими
І боротьбу вів далі, ніс власний меч блискучий,
Життя свого беріг він все силами своїми.
І нині не жахає його грізна неволя:
Варшавські заборони й московські люті кари,
Ні чеська і румунська сусідська гра-сваволя.
Плачів в нас не почують новітні татари,
Бо ми нащадки Ґонти, на смерть усе готові,
Ми витримаєм бодро, щоб з нас і паси драли!
Давно вже ми забули про пісню „Мир вам, браття",
Нам звісні всі угоди, вся зрада прелукава;
Ми бою, бою прагнем, щоб жити або вмерти.
Для нас нема тюрми вже, щоб нас в житті жахала,
Ми йдем як велит духа, присягу йдем сповнити.
Нас йдуть вже міліони, в нас ціль: своя держава!
По наших трупах йшли вже і найдикші орди,
За нас говорить славна історія кривава
Ми знесли безліч мук вже і болів і погорди.
Нехай лютує ворог, ще доки нелукава
Йому сміється доля хвилевої погоди
І доки ще у нього чужа, кpадена слава.
Хай бенкетує ворог на краденім покрові,
Землі прадідів наших заораній кістками,
Нехай купає славу в невинній нашій крові.
Ще поки ясне небо вкривається хмарами,
Хай ґрюються сусіди в крадених лучах волі,
Аж знову ніч уманська ще блисне в нас вогнями.
Як пімсти розгориться вогонь неугасимий,
В нас милувань не буде, ні жалю, ні пощади;
До зброї стане вже нас народ могутній, сильний,
Усі одної думки і віри і засади,
Щоб кров за кров пімстити в борні неуступимій
І волі нам добути, і долі, щастя й правди.
Тоді, по грізних боях, по вихрах бур, темряві,
В нас сонце засіяє, нова настане днина,
Очиститься земля з ворожих зграй лукавих,
Всміхнеться над степами небесна скатерть синя,
До сонця лучів блисне наш стяг старої слави
І самостійна стане держава; Україна!

ДОХОДОВИЙ ПОДАТОК.

Нижче вимінені особи обовязані подавати свої звіти про доходовий податок до урядовців окружних податкових бюр до 15. березня 1937 року, а саме:

а) Кожна особа, маючи чистого прибутку за податковий рік $1,000 або більше, коли самотна, або одружена, але не живе разом зі своїм мужом чи жінкою.

б) Кожна особа, маюча чистого прибутку за податковий рік, $2,500 або більше, коли одружена та живе враз з мужом чи жінкою, і

в) Кожна особа, маючи загального прибутку за податковий рік $5,000 або більше, незалежно від того, яка сума осталась як чистий прибуток.

Поодинокі звіти з чистого прибутку не більшого як $5,000 річно, котрий походить головно з заробітних платень, треба робити на малих формулярах, число 1040-А, у двох екземплярах. Для прибутків з підприемств, професій, земельних посілостей, тощо треба вживати більший формуляр, а саме число 1040.

Особисті пільги та кредити.

Самотна людина або одружена, але не жиюча разом зі своїм мужом чи жінкою, не обовязана платити податку від перших $1,000 прибутку, а одружена особа, жиюча разом з мужом чи жінкою, не платить податку до суми $2,500. До подібної пільги належать так звані „голови родин", цебто такі одиниці, котрі мають на вдержанню у своїм домі одну або більше осіб близького споріднення.

В додатку до особистих пільг, кредит в сумі $400 можна відчислити на рахунок кожної особи, кромі мужа чи жінки, що не осягнули вісімнацятий рік життя або нездібні до самовдержання та дістають головну піддержку від податковця.

Коли податковець зложив пожертву на релігійні, добродійні або освітні організації, такі суми можна відтягнути, але подати назви тих організацій конче потрібно, а в деяких випадках від процентів заплачених за особисті обдовження теж не платиться податку. При обчислюванню податку можна жадати кредиту від чистого прибутку в сумі десять відсотків від так званого заслуженого прибутку. Чистий прибуток, не перевищаючий суму $3,000, уважається як „заслужений чистий прибуток".

Заробітні платні, комісове як теж відсотки від банкових депозиторів, векслів, облігацій, тощо, треба вимінювати у податкових звітах. Спроба ошукання уряду через затаєння фактів про прибутки, або свідомі відтягання видуманих втрат, робить податковця винуватим після кримінальних законів.

Понижче подані приклади обчислень доходових податків від малих прибутків:

Самотна особа, без нікого на вдержанню, заробила $1,300 у 1936 році. Дальше вона дістала процент від банкових ощадностей в сумі $50, що робить разом $1,350. Вичислюючи свій податок, він може відтягнути десять відсотків від свого загального прибутку, або $135, що називається „заслужений доходовий кредит". Його особиста пільга буде $1,000, а за надвишку $215 заплатить чотири відсотки податку, цебто $8.60.

Інший приклад такий: Одружена людина, з двоіма дітьми, заробила на протязі 1936 року загально $3,000, а по відтягненню десять відсотків як „заслужений доходовий кредит", остається $2,700. Його особиста пільга виносить $2,500 як теж йому прислугує кредит по $400 на кожну дитину. Тому, що в цім випадку загальне відтягнення буде $3,300, він не платить податку, але звіт треба подавати, бо його прибутки виносили звиш $2,500.

Не вимагається подавання звітів від самотних осіб, котрі заробили менше як $1,000 на рік та від одружених людей, котрих прибутки були менші від $2,500.

Звіти доконче подавати у двох примірниках, заприсяжені перед представником податкового бюра, або перед іншим урядовцем, уповаженим до переводжування присяг.

ФЛІС.

Учитель: Повторяю, анонімовим називаемо того, хто хоче остати невідомим... Хто там сміється?!

Голос ученика: Хтось анонімовий.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорозька Січ, від. 75, подає до відома своїм членам, що збори відбудуться у неділю, 14. березня, в годині 1-шій пополудні, в гали Ситизенського Клюбу, 3464 Сікат ул. Просимо членів конечно прийти на ці збори, бо є багато справ до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли і вирівняли свої залеглі довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Просимо тих членів, що мають діти і жінки, а ще не є членами У. Н. Союзу, то най настільки зрозуміють, що нині без асекурації є зле і най постараються їх уписати. Тоді певно будуть більше задоволені в своїм домашнім життю, бо будуть свідомі, що належать до великої української запомогової асекурації. — Ст. Михалюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 8-мій ввечір, в церковній гали Гренд евеню. Просимо членів прийти на означений час. Довгуючих членів просимо вирівняти свої залеглости. — Н. Гузар, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні збори відбудуться 14. березня, у власній гали при Кінґс Гайвей Вест. Обовязком кожного члена і членниці є явится на збори. — Юрко Гоголь, пр.; Мих. Ґудзік, кас.; Мих. Сендзік, секр.

МАВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 349, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 14. березн, в годині 2-гій попол., в Ліберти Гали. — Ілько Шеґера, пр.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

ЛОЛРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 21. березня, в годині 1-шій пополудні, в гали де звичайно. Просимо членів прийти на час, щоб не треба очікувати. — М. Шемичик, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Ів. Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 20. березня, в годині 7-мій ввечір, в церковній гали, 1231 Вест Скат ул. Прошу прийти на означений час. Вибрано делеґатом на конвенцію У. Н. Союзу Павла Стецика, а Михайла Адамчука його заступником. — Мих. Адамчук, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади, 334 Іст 14 вул. На тих зборах мають бути приявними всі члени відділу та вирівняти залеглі й біжучі членські вкладки. — М. Близнак, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Тов. Сокіл, відділ 218, повідомляє своїх членів і членниць, місцевих і позамісцевих, що квартальні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали У. Н. Дому, 165 Ґордон Еве. Обовязком кожного члена є бути на цих зборах, буде справоздання урядників за три місяці та інші важні справи. Довгуючі члени мають вирівняти свої довги, бо від цих зборів будемо поступати згідно з ухвалою Товариства. — М. Стахура, предс.; С. Стахура, кас.; М. Ткачишин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Мир, від. 324, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 7:30 ввечір, у домі Укр. Громади на 23-тій і Бравн. Рішено на річних зборах, що довжних муситься суспендувати, бо в касі нема фондів. Тому напоминаємо байдужних, щоб не було нарікань. — Гр. Ґонта, предс.; Н. Бурак, кас.; Мих. Туркот, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в недій, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Просимо всіх членів прийти на час, рівнож просимо молодих членів приходити на збори, тим більше, що маємо тепер молодого предсідника. Тож на збори всі як один. — М. Касій, предс.; М. Чубка, кас.; І. Курчак і Б. Васько, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членниць, місячні збори відбудуться в суботу, 13 березня, в годині 7:30 ввечір, у гали церковній. На тих зборах повинні бути всі члени. Члени, що забрали тікети на баль, що відбувся 27. лютого, хай принесуть за тікети гроші. Довгуючі члени щоб свій довг вирівняли, бо в противнім разі будуть суспендовані, щоб опісля непрікали на уряд, а самі на себе. — М. Галькевич, предс.; М. Шимавський, кас.; Іван Глива, секр. Нова адреса секретаря: J. Hlywa, 350 East Ave., Bridgeport, Conn.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. Тов. Вільна країна, від. 200, повідомляє, що звичайні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 8-мій ввечір, у гали Горожанського Клюбу, 92-14 95-та Евеня. На порядку нарад справа підприємства і проекти. Справи важні, тож обовязково кожний член має бути приявний. — В. Костишин, предс.; В. Цісик, секр.

СКРЕНТАН, ПА. Відділ 280, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 В. Лакавана вул. Приявність всіх членів на зборах є обовязкова. Довгуючі члени щоб старались вирівнати свої залечлости. — Р. Рубльовський, секретар.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в неділю, 14. березня, в годині 2-гій пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Гове Еве., Пасейк, Н. Дж. Є важні справи до полагодження, тому обовязком є кожного члена прийти на збори. Довгуючі члени зволять прийти і вирівняти свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живицький, предс.; Г. Яськів, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 13. березня, в годині 8-мій ввечір, у льокалі Укр. Дем. Клюбу, 186 Бедфорд Еве. Просимо членів прийти на час, бо маємо багато важних справ да полагодження. Мусимо вирішити справу малих віданак, катру так довго зволікаємо. Пропамятдна ювилейна книжка У. Н. Союзу, за котрою багато членів питали, вже вийшла. Цю книжку треба замовити через від. секр. на зборах Будемо принимати членів до Тов. і У. Н. Союзу без вступного. Не приявні члени будуть карані згідно зо статутом. — І. Малик, предс.; М. Костів, кас.; П. Малицький, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

На народні цілі.

На річних зборах Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу, рішено виасиґнувати з братської каси $15 як Різдвяний дар на отсі цілі: визвольна боротьба, Рідна Школа й інваліди. Ту квоту розділено на згадані цілі по рівній части та вислано її через Обєднання.

Тарас Шпікула, секр.

ЛОРЕЙН, О.

На народні цілі.

На річних зборах від. 50 У. Н. Союзу ухвалено уділити з товариської каси $10 та призначити ту жертву по рівній части на інвалідів і визвольну боротьбу. Гроші вислано через Обєднання.

М. Шемичик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На інвалідів і Рідну Школу.

На гостині, яка відбулася в гром. Семена й Анастасії Палівода з нагоди хрещення їх дитини Стефанії в місцевій укр. кат. церкві, не забуто за Рідний Край та вібрано на його поміч $8.50. Збіркою занявся член 141 від. У. Н. Союзу з Дірборн, Йосиф Якіма. Ту жертву вислано через Обєднання, призначуючи пополовині на інвалідів і Рідну Школу.

Я. Якіма.

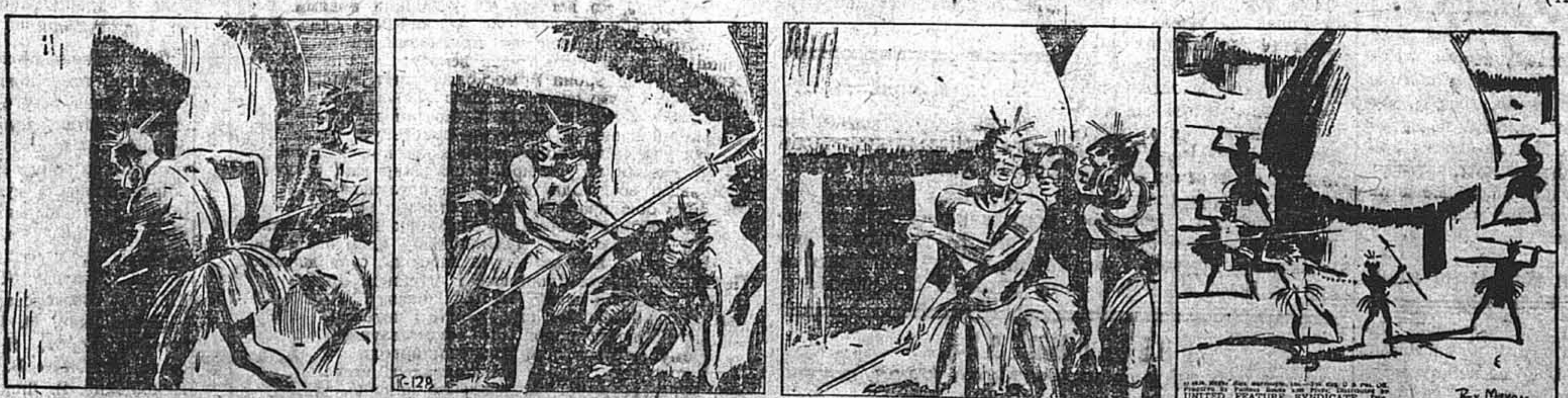
ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14 березня, в годині 12:30 пополудні, в домі Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори. Члени, бажаючі дістати пропамятну книгу У. Н. Союзу, просимо дати замовлення на зборах. — Я. Лежняк, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(128)

Дикуни, подібно як цивілізовані люди: найбільше неумолимі до тих хиб чоловіка, які вони самі мають. Хоч як викручувався Наяльва, щоб не входити до колиби, хоч як промовляв до розсудку своїх підчинених, непомогло. Він мусів таки доказати чином, що „білого демона" не боїться. Насторожившн спису перед себе він пустився до середини колиби.

За ним скупчувалися оставші дикуни. Під ними теж тряслися коліна, та всетаки вони почували в серці свого роду приємність, що їх ватажок знаходиться в гіршому положенню ніж вони самі. Втім Наяльва зі страшним вереском вискочив назад на двір. По дорозі він натрапив на гурт своїх товаришів і з розгону всіх їх повалив на землю.

Та не чекаючи, аж він розкаже їм, що сталося, вони всі миттю позривалися і побігли далі від колиби. Наяльва був перший, що прочуняввся. Вагота на нім обовязок вожда. Опановуючи свій переляк, він промовив: „Білий демон ще в середині. Я бачив його власними очима". „Хиба я не казав, що його треба вбити?" заговорив знову один з дикунів, що був найбільш незадоволений.

„Я вам пораджу, що зробити", говорив той незадоволений далі. „Окружім колибу зі всіх сторін і відтак відразу киньмо в неї наші списи. Стіни колиби тонкі і списи прошиють їх та убють в той спосіб білого демона". Плян був простий а при тім не глупий. Всі дикуни відразу згодились на нього, а Наяльва надувшись промовив: „А вжеж, що так. Я це вже давно радив".